

Nr 35.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om utredning angående tullfri införsel från Danmark av frö och plantor av skogsträd.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, I: 197 av herr *Bondeson m. fl.* och II: 301 av herr *Nilsson* i Göingegården, har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om den utsträckning, i vilken frö och plantor av skogsträd må tullfritt få införas från Danmark».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 197.

Tallfrö upptages i gällande tulltaxa under nr 96 (statistiskt nr 209) och är belagt med en tull av 600 kronor för 100 kilogram; granfrö är särskilt nämnt i tulltaxenr 97 (statistiskt nr 210), med tull av 150 kronor för 100 kilogram. Tullen beräknas i båda fallen efter verkliga nettovikten. Frö av lövträd faller under tulltaxenr 100 (statistiskt nr 225) och är fritt från tull.

Plantor av skogsträd tulltaxeras såsom levande växter, ej särskilt nämnda, och hänföres således till tulltaxenr 40 (statistiska nr 94 och 95), med tull av 7 kronor för 100 kilogram. För plantorna utgår härjämte tilläggstull med 13 kronor för 100 kilogram enligt Kungl. Maj:ts förordning den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa.

Nämnda tullar å frö hava varit gällande, tullen å tallfrö sedan den 1 december 1912 och tullen å granfrö sedan den 1 januari 1899. Frö av andra skogsträd torde hava varit tullfritt sedan den 1 januari 1849. Grundtullen för levande växter, hänförliga till tulltaxenr 40, har varit gällande sedan den 24 juni 1906, och tilläggstullen har utgått sedan den 1 februari 1932, då med hänsyn till det statsfinansiella läget tilläggstullar infördes för ett stort antal umbärliga varor.

Tallfrö, med undantag för frö av brödtall, samt granfrö må enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 april 1910 (nr 27) icke i riket införas, med mindre det är inneslutet i säckar, vilka på yttre sidan äro på tydligt och lätt i ögonen fallande sätt märkta med orden »utländskt frö», och innan detsamma undergått behandling med eosinlösning på sätt i kungörelsen sägs. Frö av skogsträd må enligt kungörelse den 18 mars 1921 (nr 92) icke i riket införas utan tillstånd av lantbruksstyrelsen.

Införseln till och utförseln från Sverige av tallfrö och oklängda kottar av *pinus silvestris* (statistiskt nr 209) samt av granfrö och oklängda kottar av *abies excelsa* eller *abies pectinata* (statistiskt nr 210) hava under åren 1938, 1939 och 1946 uppgått till följande kvantiteter och värden:

Införsel.

Statistiskt nr	Varuslag	1938			1939			1946		
		kg	kr.	kr. per kg	kg	kr.	kr. per kg	kg	kr.	kr. per kg
209	Tallfrö; ävensom oklängda kottar av <i>pinus silvestris</i>	44	850	19:32	45	690	15:33	22	691	31:41
	Därav från Danmark ..							22	691	31:41
210	Granfrö; ävensom oklängda kottar av <i>abies excelsa</i> eller <i>abies pectinata</i>	238	2 583	10:85	1 875	17 742	9:46	38	1 295	34:08
	Därav från Danmark ..	238	2 583	10:85	1 016	9 083	8:94	38	1 295	34:08

Utförsel.

Statistiskt nr	Varuslag	1938			1939			1946		
		kg	kr.	kr. per kg	kg	kr.	kr. per kg	kg	kr.	kr. per kg
209	Tallfrö; ävensom oklängda kottar av <i>pinus silvestris</i>	50	400	8:—	10	100	10:—	25	758	30:32
	Därav till Finland							10	240	24:—
	» U. S. A.							5	161	32:20
	» Chile							10	357	35:70
210	Granfrö; ävensom oklängda kottar av <i>abies excelsa</i> eller <i>abies pectinata</i>	—	—	—	30	180	6:—	965	20 076	20:81
	Därav till Danmark							420	8 450	20:12
	» Finland							15	360	24:—
	» U. S. A.							520	11 041	21:23
	» Chile							10	225	22:50

Frö av andra skogsträd än tall och gran samt plantor av skogsträd äro icke särskilt nämnda i den statistiska varuförteckningen, varför några uppgifter om utrikeshandeln beträffande dessa varuslag icke kunna erhållas ur den officiella statistiken.

Över ifrågavarande motioner har utskottet efter därom i grundlagsenlig ordning gjord framställning mottagit yttranden från *generaltullstyrelsen*, *domänstyrelsen*, *lantbruksstyrelsen*, *skogsstyrelsen*, *statens skogsforskningsinstitut*, *statens centrala frökontröllanstalt* och *statens växtskyddsanstalt*.

Generaltullstyrelsen anför i sitt yttrande bland annat, att plantor av skogsträd icke kunde räknas till umbärliga varor. Skäl syntes därför enligt styrelsens mening tala för att tilläggstullen borttoges för dylika plantor. Såvitt

styrelsen kunde bedöma, hade dock såväl de tullar, som nu utginge för tall- och granfrö, som tullen och tilläggstullen å plantor av skogsträd jämförelsevis liten betydelse ur de synpunkter, som framkommit i de väckta motionerna. — Styrelsen framhåller vidare, att vid ändring av gällande tullbestämmelser i föreslagen riktning tullfriheten icke, såsom motionärerna ifrågasatt, borde begränsas till att avse endast varor, som infördes från Danmark, då en sådan begränsning icke skulle stå i överensstämmelse med de principer, som tillämpades inom handelspolitiken och tullagstiftningen i vårt land.

Styrelsen utginge från att det komme att bliva möjligt för tullmyndigheterna att av fakturor och andra handlingar erhålla tillräckliga upplysningar för bedömandet, huruvida till införsel förekommande frö och plantor härrörde från skogsträd eller från andra träd.

Domänstyrelsen biträder de i motionerna anförda motiven för ett medgivande av tullfrihet för plantor och frö av ädla lövträd och gran vid införsel från Danmark. Styrelsen anser, att tullen å granfrö visserligen vore av ringa ekonomisk betydelse, då det gällde produktion av plantskoleplantor, men att tullen å skogsplantor vore så mycket mera betungande och ökade kostnaderna per hektar vid plantering med 50 å 60 kronor och däröver.

Styrelsen tillstyrker, att den föreslagna utredningen måtte komma till stånd, men framhåller i detta sammanhang, att utredningen icke borde begränsas till införseln enbart från Danmark. Icke obetydliga kvantiteter frö och plantor av olika trädslag hade nämligen tidigare importerats från Norge, Finland och Sovjetunionen, och sådan import torde även i fortsättningen i viss utsträckning kunna ifrågakomma för såväl praktiskt som vetenskapligt ändamål. Enligt styrelsens mening borde utredningen omfatta jämväl utarbetandet av förslag till föreskrifter angående uppgifter rörande härstamningen av importerade partier frö och plantor. Det kunde, framhåller styrelsen slutligen, ifrågasättas, om ej all import av frö och plantor av skogsträd borde göras beroende av licens, utfärdad av statlig skoglig myndighet, varvid inskränkning av deras användning till geografiskt och klimatologiskt lämpliga zoner och höjdnivåer skulle kunna bestämmas.

Lantbruksstyrelsen anför i sitt yttrande, att tullen på tall- och granfrö torde verka fullständigt prohibitivt, medan däremot annat frö för skogsbruk finge införas utan annan avgift än lösen med 3 kronor 50 öre för införsellicens. Av den sammanlagda kvantiteten frö av diverse träd- och buskslag, som under importperioden 1942/43—1945/46 införts, i runt tal 5 600 kilogram, torde enligt av styrelsen verkställd förteckning över fröinförseln högst tio procent hava utgjorts av egentligt skogsfrö.

Styrelsen framhåller vidare, att den för skogsplantor utgående tullen enligt styrelsens mening vore så obetydlig, att den icke torde kunna menligt inverka på importpriset för småplantor. I fråga om större s. k. omskolade plantor verkade däremot den i förhållande till vikten bestämda tullsatsen kraftigare och kunde då bliva betungande, särskilt när det gällde plantering av större arealer.

Då det ur tullteknisk synpunkt torde vara särdeles svårt att under alla för-

hållanden särskilja skogsplantor från plantor avsedda för parker och trädgårdar, ställde styrelsen sig tveksam till lämpligheten av tullfrihet vid införsel av plantor av skogsträd. Myckenheten av hittills införda, för stora delar av vårt land olämpliga främmande växter hade särskilt under köldvinternarna 1939/40—1941/42 medfört stora förluster, som kunnat undvikas, om i stället träd och buskar av inhemska eller erkänt härdiga växtslag kommit till användning. Styrelsen vore därför angelägen framhålla, att det kunde anses föreligga risk att genom okontrollerad tullfri import av skogsplantor skador kunde uppkomma av, bland annat, likartat slag som nämnts beträffande växtimport för prydnadsändamål. För skogsbruket torde därjämte frågan om plantornas ras och proveniens spela en ekonomiskt mycket stor roll.

Endast under förutsättning, att det visade sig tulltekniskt möjligt att särskilja skogsplantor från plantor av andra växtslag, borde enligt styrelsens mening tullfrihet för i motionen avsedda skogsplantor ifrågakomma.

Skogsstyrelsen åberopar såsom sitt yttrande en av styrelsen den 5 februari 1947 till Konungen avlåten skrivelse i anledning av en av skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län gjord framställning om slopande av tullavgift å barrträdsplantor. I nämnda skrivelse har skogsstyrelsen anfört, bland annat, följande.

»Skogsstyrelsen finner skogsvårdsstyrelsens strävan att ernå lägsta möjliga plantpriser värd allt beaktande men måste likväl ställa sig tveksam inför förslaget att omedelbart avskaffa nu utgående tullavgifter. Förekomsten av sådana innebär nämligen i viss mån en garanti för att den svenska marknaden icke blir föremål för avlastning av ett i utlandet befintligt överskott av skogsodlingsmaterial, som måhända kunde vara till härkomst och kvalitet olämpligt för svenska förhållanden. Den tidigare erfarenheten tyder visserligen ej på någon sådan risk för skogsvårdsstyrelsernas del, men hänsyn torde icke desto mindre böra tagas till möjligheten för enskilda exportörer, respektive importörer att i merkantilt syfte utnyttja inom landet rådande, mindre god balans mellan tillgång och efterfrågan på skogsodlingsmaterial. I dylika fall föreligger viss risk för att material av olämplig härstamning och kvalitet kan komma i handeln. Tullavgift på skogsplantor, vilken icke anses erforderlig såsom skydd för enskilda näringsutövare — produktionen av skogsplantor ombesörjes i huvudsak av skogsvårdsstyrelserna — torde emellertid knappast vara den rätta formen för att erhålla den garanti, som ovan omtalats, ehuru avgiften givetvis verkar återhållande på importen. Ett borttagande av tullavgiften torde dock ej böra ske, med mindre kontrollbestämmelser angående importerade skogsplantors härstamning och kvalitet samtidigt införes. — — —

Om sålunda importbehovet av granplantor kan väntas sjunka och därigenom de påtalade olägenheterna få mindre omfattning, är därmed icke sagt, att ett bibehållande av de nuvarande tullbestämmelserna får anses ändamålsenligt. Redan jämställandet i tulltaxehänseende av skogsplantor med plantor av prydnadsväxter av olika slag kan anses mindre befogat. För den svenska skogsnärings och den till gagn för densamma intensivt arbetande växtförädlingen vore det däremot önskvärt, att ett fritt utbyte av skogsträdsplantor kunde äga rum mellan i varje fall södra Sverige och Danmark, enär överensstämmelsen i klimathänseende i stort sett icke lägger hinder i vägen för ömsesidigt utnyttjande av materialet. För vårt land torde frågan vara av stor betydelse för de södra delarnas utpräglade lövskogsskötsel. Beträffande de många arter av skogsträd, som i nämnt hänseende kunna ifrågakomma, är det givetvis ett starkt önskemål, att plantmaterialet överhuvud taget ej onö-

digttvis fördyras. Däremot kvarstår under alla omständigheter kravet på garanti för lämplig härstamning och kvalitet. Det synes i varje fall finnas anledning att för importerat skogsodlingsmaterial ställa minst lika höga garantikrav, som nu ifrågasätts vid den inhemska handeln med dylikt material.

Då skogsstyrelsen sålunda icke för närvarande kan förorda endast avskaffande av ifrågavarande tullavgift, får styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för att i samband med utredning angående lagbestämmelser för handeln med skogsfrö även frågan om handeln med såväl inhemskt som utländskt plantmaterial av skogsträd upptages till prövning.»

Statens skogsforskningsinstitut finner det önskvärt med hänsyn till betydelsen för det svenska skogsbruket att vid förefallande behov kunna till lägsta möjliga pris importera frö och plantor av skogsträd från de nordiska grannländerna, att frågan om därvid lämpliga tullbestämmelser och övriga erforderliga föreskrifter upptoges till prövning. Detta borde lämpligen ske i samband med den utredning angående reglerande bestämmelser för handeln med inhemskt skogsträdsfrö, som torde pågå.

Statens centrala frökontrollanstalt framhåller, att speciellt i fråga om frö och plantor av gran den rådande bristen på material vore synnerligen allvarlig. Möjligheter förelåge emellertid att få underskottet täckt genom inköp av fullgott material från Danmark. Det vore, säger anstalten, ett vitalt intresse, att anskaffandet av sådant material underlättades och förbilligades. Anstalten anser i anledning därav en utredning vara synnerligen väl motiverad.

Statens växtskyddsanstalt meddelar, att den icke har något att erinra mot åtgärder i motionens syfte.

De tullar, som gälla för frö och plantor av här ifrågavarande slag, synas hava sitt berättigande huvudsakligen såsom medel att hindra införsel av skogsodlingsmaterial av underhållig beskaffenhet. Det är emellertid uppenbart, att en tullbeskattning av varorna icke kan utgöra den mest rationella formen av skydd i nämnda avseende, varför åtgärder för vinnande av en kontroll i annan ordning över det inkommande materialets kvalitet måste anses påkallade. Motionärerna förutsätta dock, att gällande tullar icke borttagas med mindre samtidigt utfärdas sådana kontrollbestämmelser, som dels föreskriva detaljerade uppgifter om materialets härstamning, dels inskränka dess användning inom vårt land till lämpliga klimatzoner. Vissa ämbetsverk, från vilka yttranden inhämtats, hava uttalat sig i samma riktning.

Såsom framgår av skogsstyrelsens förut återgivna yttrande, har styrelsen på förekommen anledning hos Kungl. Maj:t hemställt om vidtagande av åtgärder för att i samband med utredning angående lagbestämmelser för handeln med skogsfrö även frågan om handeln med såväl inhemskt som utländskt plantmaterial av skogsträd måtte upptagas till prövning. Kungl. Maj:t har visserligen ännu icke fattat beslut i frågan, men enligt vad utskottet inhämtat finnes grundad anledning antaga, att framställningen kommer att föranleda särskild utredning i ämnet och utarbetandet av förslag till föreskrifter om kontroll över handeln på nu ifrågavarande område. Vissa förberedande

Utskottet.

arbeten i detta syfte hava för övrigt redan påbörjats av sakkunnig. Vid en sådan utredning bör enligt utskottets mening även frågan i vilken utsträckning gällande tullar böra bibehållas, sedan en effektiv kvalitetskontroll för importen införts genom nya bestämmelser, bliva föremål för behandling.

Då sålunda en utredning, som kan förutsättas komma att behandla även den av motionärerna berörda frågan, torde komma till stånd utan särskild anhållan därom från riksdagens sida, anser sig utskottet böra avstyrka motionerna.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 197 av herr Bondeson m. fl. och II: 301 av herr Nilsson i Göingegården om utredning angående tullfri införsel från Danmark av frö och planter av skogsträd icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 maj 1947.

På bevillningsutskottets vägnar:

ELON ANDERSSON.

Närvarande: se under betänkande nr 34.
